# RĂSPUNSURILE COMISIEI EUROPENE

# LA RAPORTUL SPECIAL AL CURȚII DE CONTURI EUROPENE

privind finanțarea din partea UE pentru inovare și competitivitate

# Cuprins

I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT ..... 2

II. RĂSPUNSURI LA RECOMANDĂRI ..... 3

Recomandarea 1 - Promovarea transferului tehnologic, consolidarea adoptării pe piață a soluțiilor inovatoare și sprijinirea activităților de diseminare ..... 4

Recomandarea 2: Direcționarea finanțării pentru a sprijini intrarea pe piață și extinderea ..... 6

Recomandarea 3: Restructurarea și raționalizarea sistemului de monitorizare pentru programele-cadru Orizont ..... 7

Recomandarea 4: Evaluarea impactului finanțării din partea UE pentru cercetare asupra performanței economice și a capacității de inovare a participanților ..... 8

III. RĂSPUNSURI LA OBSERVAȚII ..... 8

1. Vizarea proiectelor cu cel mai mare potențial de inovare și de extindere ..... 8

2. Instrumente de adoptare pe piață introduse în programul Orizont 2020 ..... 9

3. Cadrul de monitorizare a programului Orizont 2020 ..... 10

În concordanță cu articolul 265 din Regulamentul financiar, prezentul document cuprinde răspunsurile Comisiei Europene la observațiile dintr-un raport special al Curții de Conturi Europene. Aceste răspunsuri urmează să fie publicate de Curtea de Conturi Europeană împreună cu raportul special.

# I. RĂSPUNSURILE COMISIEI PE SCURT

Comisia salută raportul special al Curții de Conturi Europene (Curtea) privind finanțarea UE pentru inovare și competitivitate în cadrul priorității „Poziția de lider în sectorul industrial" a programului Orizont 2020. Orizont 2020 a fost cel mai mare program de finanțare a cercetării și inovării (C&I) din istoria UE, derulat în perioada 2014-2020, cu un buget de 77 de miliarde EUR. Acesta i-a succedat celui de Al 7-lea program-cadru (PC7) și a fost urmat de programul Orizont Europa (2021-2027). Programul Orizont 2020 a urmărit să stimuleze competitivitatea Europei la nivel mondial prin promovarea excelenței științifice, a poziției de lider în sectorul industrial și a provocărilor societale. Acesta a fost un factor de schimbare radicală pentru cercetarea din UE, creând punți între știință, industrie și societate. Programul a consolidat capacitatea de inovare a Europei, a creat locuri de muncă și a abordat provocările globale. Succesul său a pregătit terenul pentru programul Orizont Europa, asigurând faptul că UE rămâne un lider mondial în domeniul C&I.

Programul Orizont Europa a fost conceput ca succesor direct al programului Orizont 2020, valorificând punctele sale forte și abordând în același timp principalele critici aduse acestuia prin reforme structurale, financiare și strategice. Fiind și mai orientat către piață, acesta a transpus deja într-o mai mare măsură proiectele finanțate în inovații comercializabile.

Comisia observă că propunerile sale privind Orizont Europa 2028-2034, care este cel de Al 10-lea program-cadru, și privind Fondul european pentru competitivitate (FEC) fac încă obiectul unor negocieri interinstituționale, iar rezultatul acestora nu poate fi anticipat. În consecință, Comisia subliniază că nu este în măsură să își asume angajamente specifice în ceea ce privește rezultatul negocierilor cu colegiuitorii și să se bazeze pe acesta.

Comisia a stabilit o strategie cuprinzătoare pentru propunerea privind programul Orizont Europa 2028-2034, acordând prioritate unei distribuții echilibrate a finanțării cercetării la toate nivelurile de maturitate tehnologică (TRL) pentru a asigura acoperirea întregului lanț valoric, menținând în același timp criterii de evaluare bazate pe excelență. Pentru a consolida competitivitatea Europei, Comisia a propus instituirea unui Consiliu strategic al părților interesate, a unor platforme tematice ale componentelor de politică și a unui observator al tehnologiilor emergente, valorificând expertiza externă pentru a alinia Fondul european pentru competitivitate la prioritățile strategice ale programului Orizont Europa.

O rezervă de inovare neîntreruptă va adânci colaborarea dintre cercetare și implementarea pe piață. Aceasta presupune extinderea sprijinului acordat de Consiliul European pentru Inovare (CEI) pentru programele naționale și pentru IMM-uri, aplicarea unor criterii financiare riguroase prin parteneriate precum Banca Europeană de Investiții (BEI) și centralizarea serviciilor de consiliere prin intermediul platformei de inovare a UE recent lansate. Platforma oferă recomandări personalizate beneficiarilor și are în vedere să se extindă și mai mult.

Pentru a accelera inovațiile în domeniul tehnologiei profunde cu potențial ridicat, Comisia a conferit CEI o mai mare autoritate în ceea ce privește ajustările finanțării și introducerea unui fond „Scaleup Europe" (cu o valoare totală vizată de aproximativ 5 miliarde EUR, din care 1 miliard EUR de la bugetul UE). Acest fond combină granturi, împrumuturi și capitaluri proprii pentru a reduce riscurile investițiilor private și a accelera comercializarea. În cadrul programului Orizont Europa 2028-2034, sprijinul CEI se va tripla, consolidând instrumentele de comercializare accelerată pentru a asigura o tranziție lină de la cercetare la implementarea industrială pe scară largă.

Comisia a regândit monitorizarea impactului economic pentru actualul program Orizont Europa prin clarificarea indicatorilor de performanță, îmbunătățirea colectării datelor și integrarea datelor externe ale întreprinderilor pentru a remedia deficiențele identificate în programul Orizont 2020 și în auditurile recente. Deși indicatorii propuși pentru următorul cadru financiar multianual (CFM) sunt

convergenți cu abordarea rafinată proprie programului Orizont Europa, monitorizarea impactului pe termen lung rămâne în afara domeniului său legal de aplicare, necesitând evaluări separate.

În ceea ce privește cadrul de monitorizare a programului Orizont 2020, Comisia recunoaște limitările anterioare în ceea ce privește măsurarea capacității de inovare. Cu toate acestea, evaluarea finală a utilizat metode avansate, inclusiv o analiză contrafactuală a performanței economice a întreprinderilor atât la nivel de întreprindere, cât și la nivel de program, utilizând mai degrabă date externe de înaltă calitate decât cifre autoraportate.

În general, Comisia reamintește că propunerile pentru Orizont Europa 2028-2034 și FEC fac în prezent obiectul unor negocieri interinstituționale, al căror rezultat nu poate fi anticipat în această etapă. În acest sens, Comisia subliniază, de asemenea, că nu este în măsură să își asume angajamente specifice în ceea ce privește rezultatul negocierilor legislative cu colegiuitorii. Având în vedere nivelul de detaliere impus, acceptarea deplină a recomandărilor ar încălca rolul Comisiei în ceea ce privește execuția bugetului și a unor programe specifice în conformitate cu actul de bază aplicabil care urmează să fie adoptat de colegiuitori. **Prin urmare, Comisia poate, în mod implicit, să accepte doar parțial sau să nu accepte recomandările care vizează noile programe pentru următorul CFM.**

În plus, **Comisia nu poate accepta recomandările 1 și 2 în ceea ce privește FEC**. Recomandările se bazează pe o evaluare a programului Orizont 2020 și, prin urmare, Comisia consideră că acestea sunt relevante numai pentru programul care îi va succeda, programul Orizont Europa 2028-2034. Programul Orizont Europa nu va fi integrat în FEC. În urma propunerii Comisiei, în următorul CFM, Orizont Europa 2028-2034 și FEC vor fi două programe de sine stătătoare, dar strâns conectate prin intermediul pilonului II Competitivitate și al activităților de cercetare și inovare colaborativă [articolul 15 alineatul (3) din propunerea Comisiei de Regulament privind programul Orizont Europa]. Aceste activități vor fi incluse într-o parte specifică dedicată acestora din programele de lucru ale componentelor de politică ale FEC, pentru a se asigura un parcurs investițional fără sincope de la cercetare la producție și implementare. Aceste programe de lucru vor fi adoptate în cadrul guvernanței FEC, dar normele de fond ale programului Orizont Europa se vor aplica părții specifice dedicate cercetării și inovării colaborative.

În plus, recomandările legate de alocare și de măsurile specifice sistematice ar fi prescriptive și, prin urmare, ar fi contrare spiritului propunerii FEC, care intenționează să permită flexibilitatea bugetară pentru a putea reacționa la realitățile în schimbare. Propunerea FEC a fost adoptată de colegiul comisarilor și face în prezent obiectul procedurii legislative. Deși nu se opune identificării proiectelor care necesită un sprijin adecvat, Comisia nu dorește să prevadă un sprijin sistemic specific în temeiul juridic. În schimb, Comisia intenționează să conceapă un sprijin specific, atunci când acest lucru este justificat, prin intermediul programelor de lucru, care să permită adaptarea instrumentelor și a modalităților de punere în aplicare la nevoile specifice ale proiectelor și ale sectoarelor, menținând în același timp flexibilitatea necesară pentru gestionarea programelor.

În cele din urmă, Comisia observă că Curtea și-a publicat, de asemenea, avizele cu privire la propunerile Comisiei pentru programul Orizont Europa 2028-2034 și FEC în temeiul articolului 322 alineatul (1) litera (a) din TFUE la 12 ianuarie 2026. Aceste avize analizează aspecte specifice ale conceperii instrumentelor, ale execuției lor financiare, ale guvernanței, ale cadrului de control și ale riscurilor asociate.

# II. RĂSPUNSURI LA RECOMANDĂRI

## Recomandarea 1 - Promovarea transferului tehnologic, consolidarea adoptării pe piață a soluțiilor inovatoare și sprijinirea activităților de diseminare

**Pentru programul Orizont Europa 2028-2034 și Fondul european pentru competitivitate, în cazul cărora vor fi utilizate cereri comune de măsuri apropiate de piață, Comisia ar trebui:**

**(a)** **să reorienteze sprijinul către propuneri cu niveluri de maturitate tehnologică mai ridicate atunci când elaborează programele de activitate și cererile de propuneri;**

**(b)** **să reflecte mai bine nevoile de finanțare în programele de lucru, pe baza dovezilor disponibile;**

**(c)** **să aplice consecvent criteriul impactului pentru selecția proiectelor;**

**(d)** **să specifice ținte pentru participarea entităților cu scop lucrativ și a IMM-urilor, inclusiv dispoziții pentru monitorizarea acestora în acordurile de delegare cu partenerii de implementare, cum ar fi Grupul BEI;**

**(e)** **să îmbunătățească și să extindă măsurile specifice care sprijină adoptarea pe piață a soluțiilor inovatoare și**

**(f)** **să consolideze sprijinul pentru activitățile de diseminare și exploatare pentru a îmbunătăți vizibilitatea, accesibilitatea și utilizarea comercială a rezultatelor proiectelor, cu un accent deosebit pe IMM-uri.**

**Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: T1 2028.**

Comisia **acceptă parțial subrecomandarea 1 (a) pentru programul Orizont Europa**.

Comisia reamintește că articolul 15 alineatul (2) din propunerea de Regulament de instituire a programului Orizont Europa pentru perioada 2028-2034 prevede în mod explicit că activitățile de cercetare în colaborare din cadrul pilonului II (Competitivitate și societate) în ansamblu „se desfășoară **în mod echilibrat între nivelurile inferioare și superioare de maturitate tehnologică**, acoperind astfel întregul lanț valoric." Acest articol decurge din actele juridice și din punerea în aplicare a programelor-cadru actuale și anterioare. Acesta reflectă necesitatea de a finanța activitățile cu cel mai larg domeniu de aplicare posibil în interesul promovării eforturilor de cercetare și inovare ale Uniunii Europene. **„Măsurile apropiate de piață"** din cadrul programului Orizont Europa vor fi tratate cu indicarea TRL adecvată pentru acestea, în măsura în care li se permite să fie finanțate în cadrul programului Orizont Europa și în contextul punerii în aplicare flexibile a programului pentru a acoperi nevoile în materie de cercetare, după caz.

Comisia **acceptă parțial subrecomandarea 1 (b) pentru programul Orizont Europa**.

Comisia este de acord că o **abordare bazată pe dovezi** pentru identificarea nevoilor de finanțare este o practică curentă și standard în abordarea Comisiei privind programarea activității, care se bazează pe expertiză externă prin diferite modalități (consultări, evaluări, rapoarte, studii, previziuni, procedura comitetului etc.).

Comisia **acceptă parțial subrecomandarea 1 (c) pentru programul Orizont Europa**.

Comisia reamintește că articolul 25 alineatul (1) din propunerea de Regulament de instituire a programului Orizont Europa definește criteriile de atribuire pe baza cărora vor fi evaluate și selectate propunerile: „O propunere este evaluată pe baza următoarelor criterii de atribuire: (a) excelența; (b) **impactul**; (c) calitatea și eficiența punerii în aplicare. Programul de lucru stabilește detaliile privind aplicarea criteriilor de atribuire menționate la alineatul (1).” În plus, Comisia observă că a luat deja măsuri substanțiale și demonstrabile pentru a îmbunătăți orientările pentru solicitanți și evaluatori cu privire la modul de prezentare și de evaluare a impactului preconizat. Acest lucru a contribuit la asigurarea unei abordări coerente a „căilor de impact” în toate etapele procesului de acordare a granturilor. Împreună cu cerința privind justificarea economică și strategia de exploatare, după caz, și susținute de orientări cuprinzătoare pentru solicitanți și evaluatori, aceste măsuri au îmbunătățit substanțial relevanța și fiabilitatea evaluării impactului, astfel cum au confirmat feedbackul participanților și al evaluatorilor.

Comisia **acceptă parțial subrecomandarea 1 litera (d) pentru programul Orizont Europa**.

Comisia reamintește că obiectivul de a **viza** participarea entităților cu scop lucrativ și a IMM-urilor este deja urmărit în mod activ printr-o serie de mecanisme specifice, bazate pe nevoi, în cadrul mai larg al cercetării și inovării. În cadrul programului Orizont Europa, de exemplu, acțiunile de cercetare și inovare și acțiunile de coordonare și de sprijin aplică o rată uniformă de finanțare de 100 % tuturor participanților, indiferent de statutul lor juridic, plasând astfel entitățile cu scop lucrativ și IMM-urile pe picior de egalitate cu alți beneficiari. În plus, CEI, în special prin intermediul instrumentului Accelerator al CEI, oferă finanțare mixtă specifică, combinând o componentă de grant de până la 2,5 milioane EUR cu o investiție de capital de până la 10 milioane EUR (până la 30 de milioane EUR în cadrul schemei STEP Scale Up), concepută special pentru a sprijini întreprinderile nou-înființate, IMM-urile și întreprinderile mici cu capitalizare medie să își extindă inovațiile.

Comisia **acceptă parțial subrecomandarea 1 (e) pentru programul Orizont Europa**.

CEI va continua să sprijine **adoptarea pe piață** a soluțiilor inovatoare prin finanțare mixtă (granturi și capitaluri proprii), servicii de accelerare a dezvoltării întreprinderilor, acces la investitori și parteneri corporativi, sprijin pentru achizițiile publice de soluții inovatoare și activități care îi ajută pe inovatori să își valideze, să își extindă și să își comercializeze tehnologiile. Prin înființarea și sprijinirea unor centre conectate în întreaga Uniune Europeană, componenta privind ecosistemele europene de inovare a programului Orizont Europa va oferi cercetătorilor, inovatorilor, întreprinderilor nou-înființate și celor în curs de extindere acces la resurse, servicii și parteneri, inclusiv la oportunități de investiții, la primii cumpărători de C&I și de soluții inovatoare, la întreprinderi, instalații de experimentare, infrastructuri de cercetare și tehnologie, talente antreprenoriale, îndrumare și mentorat. În plus, această componentă va ajuta IMM-urile, întreprinderile nou-înființate și întreprinderile în curs de extindere inovatoare să se extindă și să aibă acces la piețele internaționale. Mai mult, Consiliul European pentru Cercetare (CEC) va continua să ofere granturi pentru validarea conceptului, care vizează facilitarea explorării potențialului de inovare comercială și socială al cercetării de frontieră finanțate de CEC.

În plus, în cadrul programului Orizont Europa 2028-2034, se propune consolidarea **legăturii dintre rezultatele cercetării și comercializare** și extinderea eligibilității CEI la programele de cercetare ale statelor membre.

Comisia **acceptă parțial subrecomandarea 1 (f) pentru programul Orizont Europa**.

Pentru a consolida sprijinul pentru **activitățile de diseminare și exploatare**, pe baza platformei de prezentare a rezultatelor programului Orizont, noua platformă de inovare a UE va reuni serviciile de inovare în cadrul actualului CFM, îndrumând utilizatorii către serviciile existente ale platformei de prezentare a rezultatelor programului Orizont, către Rețeaua întreprinderilor europene și către serviciile de accelerare a dezvoltării întreprinderilor. Prima versiune a platformei a fost lansată în cadrul summitului CEI din 4 iunie 2026 (Platforma UE pentru inovare). Platforma oferă deja beneficiarilor din UE recomandări personalizate pentru inovațiile lor, abordând deja într-o anumită măsură nevoile IMM-urilor finanțate de UE. Se lucrează în prezent la extinderea numărului și a tipului de servicii oferite prin intermediul platformei.

## Recomandarea 2: Direcționarea finanțării pentru a sprijini intrarea pe piață și extinderea

**Pentru programul Orizont Europa 2028-2034 și Fondul european pentru competitivitate, pentru măsurile apropiate de piață din cadrul fiecărei componente de politică comune, Comisia ar trebui:**

**(a) să identifice proiectele cu un puternic potențial comercial și de extindere după finalizarea activităților finanțate de UE, pe baza unei evaluări sistematice a rezultatelor cercetării și**

**(b) să elaboreze și să pună în aplicare scheme de finanțare specifice pentru a sprijini intrarea pe piață și extinderea întreprinderilor care au jucat un rol esențial în proiecte de cercetare anterioare finanțate de UE și ale căror rezultate au fost evaluate ca având un potențial comercial ridicat.**

**Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2027**

Comisia **acceptă parțial subrecomandarea 2 (a) pentru programul Orizont Europa**.

Propunerea privind programul Orizont Europa consolidează și mai mult marja de apreciere a administratorilor de programe în ceea ce privește evaluarea și reorientarea sau suspendarea proiectelor pentru a pune în aplicare această orientare, asigurând astfel evaluarea sistematică a rezultatelor cercetării cu un puternic potențial comercial și de extindere.

Comisia sprijină pe deplin obiectivul de a maximiza adoptarea și exploatarea comercială a rezultatelor cercetării și inovării, dar instituirea unui proces sistematic de identificare a proiectelor cu un puternic potențial comercial și de extindere după finalizarea activităților finanțate de UE nu ar fi justificată.

Comisia **acceptă parțial subrecomandarea 2 (b) pentru programul Orizont Europa**.

În ceea ce privește CEI, Comisia a propus ca instrumentul de tranziție să continue să asigure monitorizarea finanțării rezultatelor cercetării obținute în cadrul proiectelor Orizont printr-o procedură accelerată pentru a aduce aceste proiecte în etapa de comercializare în cadrul programului Orizont Europa. Pe baza proiectului-pilot al CEI din cadrul programului Orizont 2020 și a funcționării cu succes a CEI în cadrul programului Orizont Europa, propunerea Comisiei pentru programul Orizont

Europa 2028-2034 prevede triplarea sprijinului CEI pentru a identifica, a stimula și a extinde inovarea disruptivă și în domeniul tehnologiei profunde, în conformitate cu raportul Draghi. Acest lucru consolidează puternic sprijinul pentru intrarea pe piață și extinderea proiectelor de cercetare. Evaluarea programului Orizont 2020 și evaluarea la jumătatea perioadei a programului Orizont Europa confirmă faptul că proiectul-pilot al CEI a oferit un sprijin semnificativ pentru a elimina cele două „văi ale morții" pentru inovarea în domeniul tehnologiei profunde: în primul rând, prin contribuția la transformarea rezultatelor cercetării în inovații pregătite pentru piață și, în al doilea rând, prin finanțarea etapei cu risc ridicat a intrării pe piață prin atragerea de capital de risc privat pentru a coinvesti alături de Fondul CEI. Fondul „Scaleup Europe", astfel cum a fost conceput pentru a fi al treilea compartiment al Fondului CEI, va veni în completarea acestor eforturi, cu o dimensiune țintă de 5 miliarde EUR pentru investițiile directe de capital în etapa de creștere și va fi sprijinit printr-o investiție-ancoră a Comisiei în valoare de 1 miliard EUR, provenită din partea CEI a bugetului programului Orizont Europa în 2026 și 2027.

## Recomandarea 3: Restructurarea și raționalizarea sistemului de monitorizare pentru programele-cadru Orizont

**Pentru programul Orizont Europa 2028-2034, Comisia ar trebui să își restructureze și să își raționalizeze sistemul de monitorizare, astfel încât să fie colectate și înregistrate date adecvate pentru o evaluare pertinentă a impactului finanțării din partea UE pentru cercetare pe parcursul mai multor perioade de programare. Ar trebui să se acorde mai multă importanță și monitorizării efectelor pe termen lung pentru participanți. Aceasta ar trebui să includă capacitatea de inovare a entităților sprijinite și performanța economică a entităților cu scop lucrativ.**

**Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2027**

Comisia **nu acceptă** această recomandare.

Comisia a adoptat propunerile sale pentru următorul cadru financiar multianual în iulie 2025. Prin urmare, în această etapă a procesului interinstituțional, Comisia nu poate restructura sistemul de monitorizare pentru niciun program din următorul CFM, inclusiv programul-cadru Orizont Europa. Cu toate acestea, Comisia se angajează să evalueze impactul Programului-cadru pentru cercetare și inovare în perioadele financiare actuale și viitoare.

Comisia a regândit sistemul de monitorizare pentru a evalua impactul economic în actualul program Orizont Europa, abordând multe dintre deficiențele identificate de Curte și în evaluarea finală a programului Orizont 2020. În Indicatorii aferenți căilor de impact principale ale programului Orizont Europa (anexa V la Regulamentul 2021/695 privind programul Orizont Europa), Comisia a introdus definiții clare ale indicatorilor, practici îmbunătățite de colectare a datelor și integrarea de noi date privind performanța întreprinderilor din surse de date externe[1][1].

Pentru următorul CFM, toate mecanismele de monitorizare, inclusiv toți indicatorii de realizare și de rezultat, vor fi stabilite exclusiv în Regulamentul privind performanța. Pentru programul Orizont Europa 2028-2034, la fel ca pentru celelalte programe din CFM, nu vor mai exista mecanisme de monitorizare specifice fiecărui program. Pentru domeniul de politică Cercetare și inovare, indicatorii

[1] FIȘE DE PROGRAM, https://commission.europa.eu/document/download/21655291-b306-44c7-8c6b-e4cd90a33f71_en?filename=2021%20-%202027%20Programme%20Performance%20Tables_0.pdf.

reprezintă o versiune simplificată a cadrului de monitorizare pentru actualul program Orizont Europa, ceea ce limitează, în măsura posibilului, sarcina administrativă asupra beneficiarilor.

## Recomandarea 4: Evaluarea impactului finanțării din partea UE pentru cercetare asupra performanței economice și a capacității de inovare a participanților

**Pentru actualul program Orizont Europa, Comisia ar trebui să își rafineze metodele de evaluare a impactului finanțării din partea UE pentru cercetare și inovare, cu un accent deosebit pe performanța economică și capacitatea de inovare a participanților.**

**Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: 2031**

Comisia **acceptă parțial** această recomandare.

Comisia acceptă faptul că, în cadrul de monitorizare al programului Orizont 2020, **capacitatea de inovare** nu a fost bine reflectată. Comisia va evalua metodologiile pentru a reflecta mai bine această dimensiune pentru evaluarea finală a actualului program Orizont Europa, în conformitate cu anexa V la Regulamentul privind programul Orizont Europa, care impune măsurarea, pe termen mai lung, a „creșterii și cotelor de piață ale întreprinderilor *care au dezvoltat inovații* în cadrul programului".

Cu toate acestea, Comisia observă că **performanța economică a participanților** a fost deja analizată în evaluarea finală a programului Orizont 2020. Evaluarea a aplicat metode de ultimă generație pentru analizarea impactului finanțării UE pentru cercetare și inovare asupra participanților, inclusiv o analiză contrafactuală a performanței economice a întreprinderilor (efectuată la nivel de întreprindere și la nivelul întregului program). Aceste metode se bazează pe surse de date externe, ceea ce înseamnă că datele utilizate sunt colectate și după finalizarea proiectului și sunt de o calitate mai bună decât cifrele autoraportate de beneficiari. Solicitarea mai multor date și informații de la beneficiari riscă să sporească sarcina administrativă a acestora și ar fi contrară agendei de simplificare a instituțiilor europene. Evaluarea *ex post* a programului Orizont 2020 estimează costul administrativ total al tuturor participanților la program între 135 de milioane EUR și 215 milioane EUR. Aceasta reprezintă 4,5-7 zile-om pe lună din durata proiectului petrecută pentru sarcini administrative [SWD (2024) 29 final, p. 64].

Comisia se angajează să evalueze impactul Programului-cadru pentru cercetare și inovare în perioadele financiare actuale și viitoare.

# III. RĂSPUNSURI LA OBSERVAȚII

## 1. Vizarea proiectelor cu cel mai mare potențial de inovare și de extindere

*Organizații non-profit*

În ceea ce privește **punctul 27**, Comisia ar dori să sublinieze faptul că, pentru programul „Inovarea în IMM-uri", prezența multor organizații „non-profit" se datorează intermediarilor comerciali (agenții de inovare, clustere etc.) care au un impact imediat asupra ecosistemelor IMM-urilor. Organizațiile non-profit, în principal mediul academic și organizațiile de cercetare și tehnologie, joacă un rol indispensabil în etapele incipiente ale inovării, permițând industriei, în special IMM-urilor, să dezvolte și să testeze tehnologii înainte de a investi în acestea. Acest rol este recunoscut de industrie.

În plus, în cadrul acțiunii emblematice „Noi lanțuri valorice facilitate de clustere (Innosup01)", cea mai mare parte a bugetului proiectului a fost executată prin sprijin financiar acordat terților și IMM-urilor. Cifre convingătoare sunt disponibile în această publicație a OPOCE, inclusiv cu privire la efectul stimulativ de mobilizare a investițiilor private în C&I.

*Criterii de impact*

În ceea ce privește observațiile de la **punctele 35-38**, Comisia recunoaște importanța asigurării faptului că dosarul de evaluare demonstrează în mod clar modul în care au fost luate în considerare cerințele de impact prevăzute. Documentarea clară a justificării evaluării sporește transparența, trasabilitatea și asigurarea faptului că deciziile de finanțare sunt aliniate la obiectivele programului de lucru relevant.

În ceea ce privește subiectele axate pe dezvoltarea industrială, atât în cadrul programului Orizont 2020, cât și în cadrul programului Orizont Europa, evaluarea criteriului impactului a inclus o evaluare solidă a justificării economice și a strategiei de exploatare necesare pentru aceste subiecte.

Cu toate acestea, evaluatorii nu ar trebui să ignore cerințele privind impactul prevăzute în programul de lucru sau în cererea de propuneri și nici să le înlocuiască cu criterii alternative de evaluare.

## 2. Instrumente de adoptare pe piață introduse în programul Orizont 2020

*Transfer de cunoștințe*

În ceea ce privește **punctul 57**, Comisia este de părere că procentul de 50 % reprezentând beneficiarii programului Orizont 2020 care au aflat de existența radarului de inovare este un succes, având în vedere că 30 % dintre toate acțiunile de cercetare și inovare și acțiunile de inovare din cadrul programului Orizont 2020 au fost analizate de radarul de inovare. În plus, beneficiarii nu sunt principalul public-țintă al inițiativei privind radarul de inovare. Investitorii și întreprinderile reprezintă publicul-țintă principal (în vederea stimulării investițiilor în acești inovatori și a adoptării soluțiilor lor de către întreprinderi). De exemplu, radarul de inovare a adus în atenția investitorilor – prin acțiuni de sprijin – mulți inovatori/întreprinderi nou-înființate pregătite pentru piață finanțate de UE prin intermediul a 11 ediții ale premiului „Radarul de inovare" și prin acțiuni de sprijin Orizont, cum ar fi proiectele INNODEC (Innovation Radar Data-based Identification and Commercialisation - Identificarea și comercializarea bazate pe date ale radarului de inovare) și INVEST care au lucrat exclusiv cu informații provenite de la radarul de inovare.

*Noile instrumente*

În ceea ce privește **punctul 59**, platforma de prezentare a rezultatelor programului Orizont, amplificatorul rezultatelor programului Orizont și, mai recent, platforma UE pentru inovare vor contribui la sprijinirea adoptării pe piață și a diseminării rezultatelor cercetării de către beneficiarii programelor Orizont 2020 și Orizont Europa, în special prin creșterea vizibilității acestora în rândul

potențialilor parteneri de cercetare și al comunității de investitori și prin oferirea de servicii personalizate care vizează fiecare etapă a parcursului lor în materie de inovare. În contextul punerii în aplicare a programului Orizont Europa, este prea devreme să se evalueze impactul acestor eforturi suplimentare.

## 3. Cadrul de monitorizare a programului Orizont 2020

Observația conexă de la **punctul 76** vizează datele financiare ale întreprinderilor. Începând din 2023, datele financiare ale întreprinderilor sunt obținute din baza de date externă Orbis. Orbis este o bază de date globală a întreprinderilor care populează participanții la granturile UE cu date firmografice, financiare, privind proprietatea și de clasificare pentru a sprijini raportarea cu privire la finanțarea în cadrul gestiunii directe.

Orbis este cea mai mare bază de date comerciale din lume ce conține informații privind întreprinderile, fiind concepută de Bureau van Dijk (BvD), o filială a Moody's Analytics. Orbis servește drept registru global de referință pentru entitățile juridice. Această bază de date agregă informații de la peste 160 de furnizori naționali de informații, inclusiv registrele oficiale ale societăților comerciale, autoritățile fiscale, băncile centrale, bursele de valori și furnizori specializați de date.

Comisia corelează fiecare cod de identificare a participantului (PIC) din cadrul programului Orizont (Orizont 2020 și Orizont Europa) cu un identificator BvD. Odată corelate, populările/seturile de date complete ale Orbis devin disponibile pentru entitatea respectivă. Primul exercițiu de corelare pentru participanții la programul Orizont 2020 a fost efectuat în 2023 în contextul evaluării *ex post* a programului Orizont 2020.

Observațiile de la **punctele 77** și **78** se referă la evoluția sistemului de monitorizare a actualului program Orizont Europa. Au fost aduse îmbunătățiri semnificative sistemului de monitorizare a programului Orizont Europa în comparație cu programul Orizont 2020. Principalele căi de impact introduse pentru programul Orizont Europa includ indicatori de impact economic pe termen lung. Acești indicatori sunt specifici fiecărui participant, deoarece sunt calculați pe baza datelor la nivel de întreprindere, colectate în principal din surse externe (conturile întreprinderilor și situațiile financiare). Indicatorii vor continua să fie calculați mulți ani după încheierea proiectelor finanțate, datorită utilizării datelor externe.

Observațiile conexe de la **punctele 90-92** relevă caracterul incomplet și inconsecvent al datelor autoraportate de beneficiari, care a fost abordat prin trecerea la utilizarea surselor externe de date și la raportarea periodică. Această raportare asigură faptul că informațiile sunt validate de organismele de punere în aplicare care examinează rapoartele de proiect.